

IZHAJA OB
ČETRTKIHUREDNIŠTVO IN UPR.
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDALST. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ŠT. 15.393

DRUŽINSKI TEDNIK

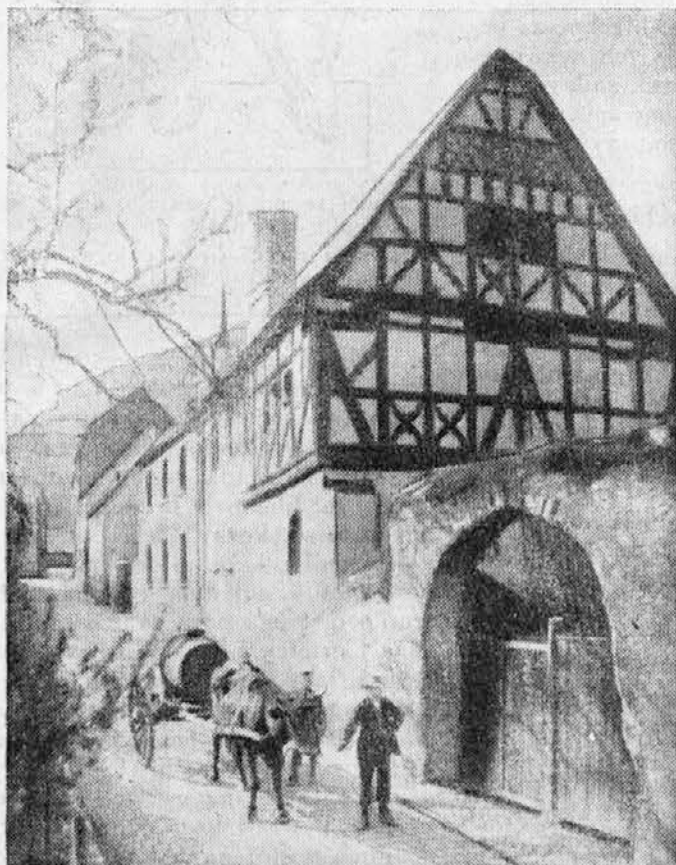
ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DINNAROČNINA 1 LETO
80, 1/2 LET 40, 1/4 LE
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L. FRAN.
CUI 60F, AMERIKA 2 \$

IV. leto

V Ljubljani, 26. maja 1932

Štev. 22



Nebeška kapljica iz Montroyala

Minuli teden je zadela moselsko dolino v Porenju huda katastrofa: utrgal se je oblak in opustošil dolino daleč naokoli. Od silnih voda se je začela trgati zemlja in porušila še to, kar je ostalo celega: uničeni so vinogradi in žetev in pretrgane železniške in brzojavne zveze. — Dolina reke Mosel je zelo slikovita in slovi posebno po vinih; tamkajšnji kraji imajo staro zgodovino še iz rimskih in srednjeveških časov. Prinašamo dva posnetka iz teh krajev in pretresljivo zgodbo o človeku, ki je bil dolga leta na glas, da ima najboljša vina v vsej moselski dolini.

Romantika
na vasi:
stara vaška
cesta
v Kochmu
na Moseli

da! To hišo so si izbrali oficirji za svoj kvartir — Gumperzov Toni pa je brez besede vzel svojo palico in odšel gor v svoje vinske gorice, tja, kjer je bil postavil za čuvarja montroyalske nebeške kapljice kočo iz kamenja.

Čez štiri leta so se Američani odpravili. Dan prej je dobil Gumperzov Toni drobno pisemce. Pisemce od Anemarije. Kaj je bilo v tem pismu, ne bo nikoli živa duša zvedela. Drži samo to, da je tisti dan prišel Gumperzov Toni dol in se spet naselil v svoji hiši. In pa to, da od tistih dob nihče ni več videl Anemarije v Montroyalu ne nikjer drugod v dolini.

Toda ko je drugi dan prišel h Gumperzovemu Toniju ameriški podčastnik in mu povedal, da bodo oficirji zvečer priredili pri njem odhodnico, je stal širokopleči vinogradnik kakor medved na pragu svoje hiše. In ko se je hotel Ame-

ričan preriniti mimo njega, je Toni zamahnil in ga z enim udarcem podrl na tla.

Ni bilo lepo... Toda Gumperzov Toni je bil prejšnji dan dobil pis-



Star vinogradnik v narodni noši

„Helmut Anton Gumperz, rojen 12. februarja 1875 v Montroyalu, umrl 4. avgusta 1931 prav tam. Pokojniku je bila na troške njegove domovinske občine izkazana poslednja čast...“

Tako je zapisano s suhimi besedami v debeli župni knjigi montroyalske župnije. Žalostno zgodbo, skrito za temi besedami, pa pozna vsak otrok v srednji moselski dolini.

Zakaj čigave so bile najlepše in najrodovitnejše vinske gorice v Montroyalu? Kdo je imel največjo hišo v vsej dolini? Kdo je imel najzanesljivejše viničarje, najboljši jezik za vino, najbolj odprte roke in seveda tudi — največji vrtač? Na to je bil le en odgovor: Gumperzov Toni.

Od neznanega kozjega pastirja, ki je pasel drobnico gori za montroyalsko graščino, se je povzpela do najbogatejšega vinogradnika v dolini. Kadar so prišli vinski prekupeci k njemu, so morali čakati po cele ure, časih celo dneve, preden se je bil pripravljen z njimi pogajati. In če je Gumperzov Toni znal celo iz največjih stiskalčev izbiti dostikrat do dvakrat večjo ceno, ki so jo bili prvotno pripravljene plačati, se ni po drugi strani nobenemu mešetarju posrečilo preprostiti ga, da bi jim dal vsaj pokusiti najdragocenejše, kar je premogla njegova trta: noben prekupec se ni mogel ponašati, da bi bil kdaj pokusil montroyalsko nebeško kapljico, katere trta je tam gori za graščino rasla in rodila v solncu, rosi in toplih vetrovih. Božanska kapljica — in vsa je romala v Gumperzovo klet.

In še na nekaj je bil Gumperz ponosen: na Anomarijo, svojo

hčer. Teh najdražjih stvari mu niti vojna ni mogla vzeti, je dostikrat dejal v krčmi; čeprav so bili časi tudi zanj hudi.

Tedaj pa so nekega dne — bilo je menda leta 1919 — pridrdrale v vas ameriške poljske kuhinje. Dolgi, suhi vojaki so napolnili ceste in otroci so se zvedavo ozirali za njimi. Čigava je bila najlepša hiša v Montroyalu? Gumperzova, kajpa-



Razvaline gradu Beilstein nad Moselo

mo od svoje hčere, in takrat se je nekaj v njem utrgalo...

Prišel bi bil pred vojno sodišče. Takrat to ni bila šala. Toda Gumperzovega Tonija je vzela noč in ko je prišla četa vojakov pred njegovo hišo, jo je našla prazno...

Leto za letom se potem nihče ni upal obdelovati Gumperzovih goric. Otroci so se podili po njih in trta se je divje razrasla. Ko je naslednja občina prevzela skrb nad zapuščenim posestvom, se ni dalo več dosti napraviti.

In potem, čez dolga leta, so nekega dne vaški otroci z vriščem spremili v vas nekega razcapanega starca, ki je trdil, da je Gumperzov Toni. Gumperz je utegnil imeti dobrih petdeset let, ta starec pa je imel snežnobeke lase in bi mu človek prisodil najmanj sedemdeset let. Dali so mu jesti in piti, nekega jutra pa so ga našli mrtvega. Ležal je nedaleč razpadle kamenite kočice pod montroyalsko graščino v vinogradu, ki je rodil montroyalsko nebeško kapljico, katere ni nikoli okusil tuj jezik. Ležal je z razprostrtimi rokami z obrazom na zemlji, kakor bi hotel objeti goro. In trta je iztezala svoje dolge roke nad njim...

Začnite danes brati roman „Most vzdihov“! V tej številki je natisnjena kratka vsebina dosedanjih nadaljevanj.

Tajinstveni strahovalec Čikaga

Po podatkih čikaškega zdravnika dr. Arturja Lova

Nekaj tednov je tega, kar je v umobolnici ameriške države Illinois umrl mož, ki je pred kakimi dvajsetimi leti navdal z grozo in trepetom vse čikaško prebivalstvo. Zgodovina kriminalistike skoraj ne pozna primera, ki bi ga lahko postavila ob stran temu strašnemu morilecu; zaradi njegove skrivnostnosti so ga ljudje nazvali „nevidnega“.

Prvi tajinstveni zločin

Že prvi zločin je zbudil pozornost. Dne 27. januarja 1915 okoli pol osmih zvečer je povedal neki redar na stražnici, da je našel mrtve knjigovodjo Wolffa, njegovo ženo in njuna dva otroka. Wolffe je stanoval s svojo družino v skromni hišici na nepomembni ulici v južnem delu Čikaga in se je bil tisti večer, kakor so potem povedali sosede, vrnil malo minut pred strašnim zločinom domov. Ljudje so se celo spomnili, da so čuli, kako je nesrečnež odprl hišna vrata in ga je njegova žena veselo pozdravila. Skoraj v istem trenutku je mimo prišel redar, ki je imel službo v tistem okraju, in zagledal v svitu luči v veži na tleh negibno človeško telo. Meneč, da je Wolffe omedlel, mu je prihitel na pomoč. Toda komaj se je sklonil k njemu, je videl, da je mož mrt. Koj nato je stražnik zagledal v predsohju trupla umorjenčeve žene in njegovih dveh otrok. Na njegov žvižg je prihitel policijski seržan Cormick, ki ga je nemudoma poslal na bližnjo stražnico, da tam sporoči o strašni najdbi.

Nepojmljiva brzina

Najčudnejše pri tem zločinu je bilo nedostajanje slehernega nagiba. Natančna preiskava je ugotovila, da ni iz hiše umorjenega knjigovodje zmanjkalo ne denarja ne dragocenosti, in tudi pri njem niso ničesar pogrešili; razen tega je bil umorjenec miren in skromen človek, ki pač ni mogel imeti smrtnih sovražnikov. Redar se je natanko spomnil, da v tistih minutah pred zločinom in po njem ni videl žive duše v bližini hiše, in tudi seržan Cormick, ki je prišel z nasprotne strani, je izpovedal, da je bila cesta takrat popolnoma prazna. A vendar je moral priti morilec Wolffu tik za petami, nato njega in njegovo družino z neverjetno naglico zadaviti in potem spet oditi čez cesto; hiše so namreč stale v dolgi strnjeni vrsti in med njimi je bil vsak prehod nemogoč. Morilec ni pustil nikakih prstnih odtisov, tudi ne sledov nog; edino, kar je preiskava odkrila, so bile lise od davljenja na vratovih umorjenec in prstni odtisi in sledovi nog obeh stražnikov. Zato ni čuda, da je bilo vsako zasledovanje morilca vnaprej obsojeno na neuspeh.

Umor na cesti

Ljudje so še zmerom govorili in debatirali o strašnem zločinu, ko si je neznani morilec izbral že novo žrtev. Bilo je to štiri dni po prvem zločinu in v istem policijskem re-

virju, komaj pet minut od Wolffove hiše. Takrat je šla 60letna žena Hymanova zvečer z doma na neko dobrodelno prireditev. Malo pred sedmo uro se je še poslovila od svojega hromega moža, nekaj minut nato pa so temo pretresli kriki: „Na pomoč! Policija!“

Neki pasant je zagledal v senci bližnjega drevesa na tleh žensko telo in ker je bila ulica slabo razsvetljena, je prvi mah mislil, da ima pred seboj kakega pijanca. Šele ko je videl, da na svojo zbadljivo opazko ne dobi odgovora, je prišel bliže in tedaj je videl, da stoji pred mrličem. Policijski seržan Cormick, ki je bil od prvega zločina noč in dan na nogah, se je na klice prvi pojavil na kraju nesreče. Toda spet je policija stala pred zagonetko. O zločincu ne duha ne sluha, in prav tako nihče ni mogel odkriti motiva, ki je morilca gnal v zločin. Žena je bila napadena komaj sekundo ali dve pred prihodom pasanta, in vendar nista ne pasant ne seržan Cormick videla na cesti žive duše.

Za policijo je prišel čas strašnega razburjenja. Treba je bilo zaslišati sto in sto ljudi in aretirati in spet izpustiti nebroj osumljencev; razen tega je bil seržan Cormick neprestano na nogah in gonil ves štab svojih uradnikov noč in dan po ulicah svojega okraja, da preprečijo ponovitev teh strašnih zločinov. Neumorno je bil tudi Cormick sam na svojem mestu, nadziral in pazil na svoje moštvo, jim zabičeval, kako morajo ravnati, grajal in kaznoval, dokler ni bila čuječnost njegovih stražnikov na višku. Vzlic temu so vstali v javnosti hudi očitki, da se je moglo zgoditi pet umorov v tako kratkem razdobju, ne da bi policija prišla morilecu na sled.

Tri dni nato se je nevidni zločinec že v tretje pojavil!

Nova žrtev: stražnik!

Okoli enajstih zvečer je policist Blow pozdravil nacestnem vogalu svojega tovariša Henriksa, ki mu je bila poverjena v nadzorstvo sosedna skupina hiš. Henriks se je nato vrnil v svojo ulico, ki je bila prazna in zapuščena, v tem pa je prišel k Blowu seržan Cormick, ki je nadziral patrulje. Blow mu je javil „Nič novega“, nakar je seržan odšel za Henriksom, očitno da tudi njega vpraša, ali se je kaj zgodilo. Toda komaj je Blow napravil nekaj korakov, ko je pretrgal nočno tišino rezek žvižg. V skoku se je Blow obrnil in stekel nazaj ter zagledal seržana, ki se je sklanjal nad nekim človekom. „Henriks,“ je obupno zaječal Cormick, „zadavljen je. Pokličite še druge stražnike!“

V nekaj minutah je bilo pod preudarnim Cormickovim vodstvom vse okrožje obkoljeno, neprestano so prihajali novi policisti, in v kratkem času je bilo na mestu okoli dvesto mož, ki so brez odlaganja preiskali vse hiše v okolici. Nemogoče, da bi bil zločinec spet po-

begnil! Trenutek preden je Cormick dobil mrtveca, je Blow videl svojega tovariša, da je zavil v popolnoma prazno ulico, in seržan je nesrečnežu sledil tako rekoč za petami. In vendar je v teh nekaj sekundah neznan človek zadavil čvrste moža in potem spet izginil, kakor bi se znal napraviti nevidnega.

Panika med prebivalstvom

Šest umorov v nekaj dneh, in vsi v istem okrožju! Prebivalstva skoraj ni bilo moči pomiriti; živ krst se ni o mraku skoraj več upal iz hiše, in na vogalih glavnih ulic so stali policisti, da spremljajo domov ljudi, ki bi se slučajno zakasnil. Seržan Cormick je prosil za ojačenja iz drugih okrožij in iz centrale; stražniki so stali tako na gosto, da sta po dva in dva imela drug drugega pred očmi. Pasante, ki so se v noči pojavili na ulici, so stražniki najavili drug drugemu — niti miš se ne bi mogla neopaženo izmuzniti med njimi. Če se je skozi odprto okno začulo vpitje prebujenega dojenčka, je že prišlo tucat stražnikov, da se prepričajo, kaj se je zgodilo; če je zalajal kak pes, je bilo že vse v pripravljenosti, meneč, da je v bližini „nevidni“. Ves tisti del mesta je bil kakor v obsejdanem stanju, da zaščiti preplašeno prebivalstvo.

Nad truplom umorjenega žurnalista

A vkljub vsem tem varnostnim odredbam se je morilec še enkrat posrečilo dovršiti zločinsko delo.

Mladega žurnalista Toma Wilkinsa je poslal njegov list kot poročevalca na „bojišče“. Bilo je v soboto zvečer; ravno je bil javil svoji redakciji, da ni nič novega. S tem je bila njegova služba opravljena in se je odpravil domov. Malo pred mostom, kjer je železnica križala cesto, je srečal seržana Cormicka, ki je bil v pogovoru z nekim stražnikom. Kot vesten žurnalist se je obrnil nanju z vprašanjem, ali ni morda vendarle kaj novega. Cormick, ki ga je mladi reporter seveda dobro poznal, je z vzdihom odgovoril, da nič. Nato se



„Snoči se mi je sanjalo, da so me spet cepili. Kaj naj le to pomeni?“

„Da si moraš brez odloga kupiti mrčesni prašek.“

je poslovil od stražnika in spremil Wilkinsa nekaj korakov. Toda v trenutku, ko je seržan s poročevalcem izginil v temo pri mostu, je stražnik iznenada začul pridušen krik. Po bliskovo je stekel proti mostu in se skoraj zaletel v drugega stražnika, ki je prišel z nasprotne strani. Zagledala sta na tleh truplo mrtvega poročevalca in seržana Cormicka, ki se je sklanjal čezenj. In v tistem trenutku je prišla obema stražnikoma hkrati ista misel: Popolnoma nemogoče je, da bi bil mogel po umoru še kateri drugi človek razen Wilkinsa in seržana pasirati kratko progo med njunima postojankama. Če pa je to nemogoče, potem mora biti vendar...

Prihodnji mah sta se stražnika kakor dogovorjena vrgla na seržana Cormicka. V divjem boju se jima je posrečilo, podreti svojega predstojnika na tla in med tem poklicati pomoč.

Pri preiskavi je seržan Cormick priznal vse umore. Mož je več desetletij vzorno vršil svojo službo in skrbel za varnost prebivalstva svojega okraja; toda nekega dne ga je, sam ni vedel, zakaj in kako, prišla nepremagljiva želja po ubijanju. V njegovih možganih je morala nastati neka usodna izprememba, njegovo mišljenje in čutenje se je čez noč preobrnilo in ga gonilo v zverinske umore. Pri razpravi so zdravniki soglasno spoznali, da ni odgovoren za svoja dejanja, in so ga poslali v umobolnico, kjer je ostal do svoje smrti.



— V soboto, dne 22. maja, na peto obletnico Lindberghove zmage nad Atlantikom, je prva ženska sama preletela ocean z Nove Fundlandije do Irske. Ime te ženske je Amelia Earhart-Putnam (izg. érhart-pétnem) in je žena ameriškega založnika Putnama. Zanimivo je, da je junakinja frapantno podobna Lindberghu; zato jo v Ameriki imenujejo „lady Lindy“ („Lindy“ je v ljudski govorici skrajšano ime za Lindbergha).

— Ob novem triumfu človeške smelosti in vztrajnosti nad zračnimi elementi, ki smo ga gori zabeležili, je tem tragičneje presunila vest, da se je isti dan, v soboto, ubil madžarski prekeceanski letalec Endresz, ko je priletel v Rim na kongres prekeceanskih letalcev. Pri pristajanju se je letalo prevrnilo in strmoglavilo na zemljo. Endresz in njegov spremljevalec Bittay sta bila na mestu mrtva.

— Zaradi silne gospodarske stiske se je položaj v Grčiji nevarno napel. Poštni uradniki so stopili v stavko. Groze še druge stavke. Venizelova vlada je podala ostavko.

— Morilec Lindberghovega sinčka še niso dobili.

— V ameriških Združenih državah imajo že 10 milijonov brezposelnih. Vsak dvanaesti Amerikan je brez dela.

— Na velikem francoskem parniku „Georges Philippar“ (izg. žorž filipár) je nastal v Adenskem zalivu (južno Arabije) ogenj, ki je v nekaj urah ladjo uničil. Več ljudi je zgorelo, nekaj pa jih je utonilo, ko so poskakali v morje. Škoda je velikanska.

— Vatikan je zadnjič dobil nenavaden obisk: 93letnega katoliškega škofa Redwooda iz Wellingtona na Novi Zelandiji. Častitljivi svečenik je preživel štiri papeže in služi zdaj petemu.

— Papež Pij XI. je izdal okrožnico o moralni in gospodarski krizi sedanjega časa.

— V Bombayu so se pobili Indijanci muslimani. Poldrugi sto je mrtvih, še mnogo več pa ranjenih.

Psihoanaliza za vsakogar:

Ali ste človek uspeha?

Zakaj ne bi bili! — Kratko poglavje praktične psihologije

Zakaj ima gospod X. toliko uspeha v življenju? Uspeha v poklicu, v družabnem življenju in kot zasebnik? In zakaj vi ne? Zakaj vas nekaj potre in vznemolji, kadar gre mimo vas gospod X., veselo žvižga in dobro volje, s tistim prožnim korakom, ki vam gre tako na živce? Neki vzrok mora že biti! Seveda je, samo ne tisti, ki vam je morda zdajle na umu. Stvar je nekoliko globlja. Poskušajmo ji priti do dna. In začnimo kar pri gospodu X.

Krinka uspeha

Katera reč na gospodu X. vas dela nervoznega? Njegova neprestana do-

primerih. Mnogo znanstvenikov misli, da je n. pr. Napoleon imel uspehovni kompleks. V mladosti so namreč Napoleon na vojaški šoli tovariši venomer dražili in se norčevali iz njega, ker je bil majhne postave in nekazne zunanosti. In glejte, tedaj se je v njem razvil uspehovni kompleks (čisto podzavestno seveda): vkljub svoji nekazni zunanosti, vkljub majhni postavi je vendarle postal diktator.

Podobno se je baje zgodilo modremu Demostenu. Saj veste, da slavni Grk ni znal dobro govoriti, zezljal je jecljal. In tedaj je šel in se postavil na obal kraj bučnega morja, vteknul

kake samozvesti več. To ne drži. Samozvest, prava samozvest ni termometer in ne rase in ne pada pod vplivom zunanjih okoliščin. Samozvest stoji zmerom na točki „Neizpremenjeno“. Človek se zaveda svoje cene in sposobnosti, skratka, svoje osebnosti — ali pa se je ne zaveda. Na to ne more ne nova obleka pozitivno vplivati, ne zafrkljiva opazka gospodične Y. negativno. Ta nihajoči občutek lastne vrednosti ali nevrednosti, ki

ga krivo imenujejo „labilno ali nestalno samozvest“, je zelo nevarna reč. Zakaj o ljudeh, ki o sebi danes tako mislijo, jutri pa spet drugače, sklepajo, da tudi v svoji sodbi o drugih ljudeh in v svojem početju niso čisto zanesljivi.

Prava, pristna samozvest brez precejevanja pa tudi podcejevanja se da prav lahko „strenirati“. Treba je le nekaj poštenosti do samega sebe in — bistrega pogleda na druge...

Naš nagradni natečaj za 25.000 Din

Uprava dobiva vsak dan veliko število zloženek. — Točno knjiženje. — Z zloženkami se je treba požuriti! Vsak naročnik naj jo v lastnem interesu čim prej pošlje. — Do tekmovanja za nagrade imajo pravico samo naročniki, ki poravnajo naročnino za 3. četrtletje. — Naše nove nagrade. — Vsak naročnik naj izrabi ugodnosti, ki mu jih dajejo naši kuponi.

Vsak dan nam pošta prinese veliko število novih zloženek. Iz tega se najlepše vidi, kako veliko je zanimanje za naš nagradni natečaj pri naših naročnikih. Zloženke uprava skrbno ureja in beleži, toda ker je za to treba mnogo dela in kontrole, prosimo tiste cenj. naročnike, ki svoje zloženke še niso poslali, da to nemudoma store. To je v njihovem lastnem interesu, ker je le še malo dni časa. 5. junij je pred vrati. Glejte, da ne boste prepozni!

*

Opazili smo, da so mnogi naši naročniki zloženke sicer poslali, ne pa naročnine. Prosimo jih, da to takoj store. Pogoji za udeležbo pri našem velikem nagradnem natečaju ni samo v tem, da nam naročniki pošljejo zloženke, nego da imajo tudi poravnano naročnino do konca 3. četrtletja, t. j. do 30. septembra t. l. Uprava je vse naročnike obvestila, koliko morajo še poslati denarja, če se hočejo udeležiti nagradnega natečaja, in pričakujemo, da nam bo naročnina nakazana do 5. junija t. l. To velja seveda le za naročnike, ki imajo naročnino za prvo polletje t. l. že poravnano.

Tiste cenj. naročnike, ki so že zdaj v zaostanku za 2—3 mesece tekočega polletja, pa nujno prosimo, da nam do 5. junija poravnajo obenem tudi svoj dolg, ker bo naša uprava v početku junija začela zaostankarjem list ustavljati. Zato glejte, da takoj izpolnite svojo dolžnost! Če jo boste zanemarili, ne boste več dobivali „Družinskega Tednika Romana“. Tako boste vsak teden imeli eno veselje manj: ne boste mogli čitati naših lepih romanov in povesti, ne boste se mogli okoristiti z našimi praktičnimi nasveti, ne boste se več smejali našim šalām. Zato še enkrat: izpolnite svojo dolžnost! Ostanimo dobri prijatelji!

*

Naš nagradni natečaj predstavlja tudi to pot izredno veliko vrednost. Najmanj 25.000 Din bodo vredne naše nagrade.

Zaradi obilega dela, ki ga ima naša uprava, nam ni bilo mogoče vseh nagrad do zdaj objaviti.

Razen 1. nagrade v znesku Din 4000 v gotovini in prvovrstnega moškega ali ženskega kolesa za 1750 Din homo razdelili še 1 kompletno kuhinjsko garnituro posode v vrednosti 800 Din, 1 par elegantnih moških ali ženskih čevljev za 320 Din (darilo trdke „Tempo“ v Ljubljani), 1 samovar „Kuhinjsko čudo“ za 220 Din (darilo trdke Jugoslov. dr. Oetker v Mariboru), več metrov blaga za moške ali ženske obleke, več garnitur jedilnega servisa, kolonjsko vodo, tealetno milo itd., itd.

*

Iz korespondence, ki jo dobivamo dan za dnem, vidimo, da mnogo naših naročnikov še vedno popolnoma ne razume pomena naših kuponov. Nekateri cenj. naročniki n. pr. ne vedo, da se lahko vsak naš naročnik posluži ugodnosti, ki mu jih dajemo s temi kuponi. Vsak naročnik ima pravico do kuponov. Kdor nima zadosti kuponov, naj nam piše, da mu jih takoj pošlje.

Drugi naročniki nas vprašujejo, ali nam lahko pošljejo več kakor pet kuponov. Na to odgovarjamo, da lahko vsak naročnik pošlje toliko kuponov, kolikor nam pridobi novih naročnikov. Čim več jih pridobi, tem bolje je tudi zanj, ker bo imel več upanja, da dobi katero naših večjih nagrad ali pa več nagrad; zakaj razen tiste številke, ki jo bo imel na podlagi svoje zloženke, bo imel še toliko številčk pri žrebanju, kolikor nam je poslal kuponov.

Glede kuponov še tole: vsak kupon mora imeti na levi strani ime in naslov starega naročnika, na desni strani pa novega. Kupon je veljaven šele tedaj, kadar novi naročnik poravnava polletno naročnino. Sistem kuponov smo uvedli v interesu tistih naših naročnikov, ki žele tekmovati pri naših nagradah z več številkami. Zato je v korist vseh naročnikov, da to priložnost izrabijo. Čim prej, tem bolje.

Naši dobri prijatelji

Veseli nas, da lahko na tem mestu napišemo spet nekaj vrstic o naših dobrih prijateljih. Seveda bi bili še bolj veseli, če bi se mogli v vsaki številki zahvaliti ne samo enemu, nego dvem, trem ali še več čitateljem, ki vedo, da s tem, če širijo in iščejo novih prijateljev in naročnikov našemu listu v svojem kraju, pomagajo, da bomo mogli čim prej povečati obseg, in še več žrtvovati za njegovo opremo in vsebino.

Ime našega dobrega prijatelja in naročnika, ki nam je dobil dva nova naročnika, je gospod Ciril Jonko pri trdki Slavec v Kranju. Naj mu na tem mestu izrečemo pristržno zahvalo!

Ko izražamo g. Jonku svojo pristržno zahvalo za njegovo delovanje za naš list, se ponovno obračamo na naše drage prijatelje-naročnike v trdnem prepričanju, da bomo v prihodnji številki lahko spet priobčili nove primere marljivega in požrtvovalnega dela naših dobrih prijateljev.

ODGOVORITE PO NAJBOLJŠI VESTI NA TALE VPRAŠANJA:

- | | | |
|---|-----|-----|
| 1. Ali daste na svojo sodbo več kakor na sodbo drugih ljudi, kadar se česa lotite? | Da | Ne |
| 2. Ali prevzimate brez obotavljanja odgovornosti polna dela? | ... | ... |
| 3. Če vam nihče ne da velikih nalog, ali si jih sami poiščete? | ... | ... |
| 4. Ali morete odkrito govoriti o svojem značaju in o svojih napakah? | ... | ... |
| 5. Ali zagovarjate svoja dejanja, če vas zaradi njih napadajo? | ... | ... |
| 6. Ali ste taki, da vas ne strah ne napačni oziri ne skromnost ne morejo odvrniti od tega, da bi povedali svoje odkrito mnenje? | ... | ... |
| 7. Ali porabite prilike, da se seznanite z drugimi ljudmi? | ... | ... |
| 8. Ali se znate toliko premagati, da se ne razjezite in ne žalite ljudi, če dobe pri hazardnih igrah (kvartah, loteriji itd.)? | ... | ... |
| 9. Ali se sami od sebe lotite stvari, ne da bi vas kdo k temu spodbodel? | ... | ... |
| 10. Ali vztrajate pred samim seboj na tem, da izvedete kakšno stvar, ne da bi se skušali izgovarjati? | ... | ... |
| 11. Ali greste naravnost in brez ovinkov na izvršitev neprijetnih nalog? | ... | ... |
| 12. Ali lahko nemoteno delate v navzočnosti drugih ljudi? | ... | ... |
| 13. Ali je stvar za vas toliko kakor izvršena, če ste se za njo odločili? | ... | ... |
| 14. Ali radi rešujete težke probleme? | ... | ... |
| 15. Ali znate obrniti v svojo korist nasvet drugih, ne da bi popolnoma prišli pod njihov vpliv? | ... | ... |
| 16. Ali lahko prostodušno poveste svoje mnenje? | ... | ... |

Odgovorite čisto odkrito na ta vprašanja in napišite za vsak „Da“ in za vsak „Ne“ številko 6 v dotično rubriko. Če vam v stolpcu za „Da“ zneske skupaj 48 točk, je vaša samozvest normalna. Če dobite samo 24 ali še manj, skušajte proučiti svoje občutke o lastni manjvrednosti in povečati svojo samozvest. Če dobite 72 točk v stolpcu za „Da“, imate vse pogoje, da postanete človek uspeha. Kdor ima več ko 72 točk, pa bo dobro storil, če svojo nekoliko preveliko samozvest malo zajezi...

bra volja, njegova „zmagovalna natura“. Pa mislite, da je gospodu X. res zmerom tako zmagovalno pri duši? Ali ne bi bilo mogoče, da si kot izkušen in pameten človek samo natekne „krinko uspeha“? Krinko, ki naj hlina uspeh — saj je znano, da se golobi zbirajo tam, kjer so že golobi. Toda čudno: na njegove dozdevne uspehe pridejo potem tudi resnični uspehi! Razen tega potolče s to krinko uspeha po vrsti vse konkurente, ker jim vzame pogum. „Ta je že uspel — zakaj bi se potem ja z trudil...“ Tako si najbrž čisto podzavestno mislite, kadar gre mimo vas zmagovalno poživigavajoči gospod X., vi pa se slabovoljni in deprimirani obrnete proč. Če ste posebno občutljivi, vam utegne takšno majhno srečanje v jutru vzeti veselje do dela za ves dan...

Morda pa ima gospod X. tudi tako imenovani

uspehovni kompleks?

Kaj pa naj to bo? Stvar je morda nekoliko komplicirana, pa bo najbolje, če jo pojasnimo na zgodovinskih

v usta kremence in skušal z jasnimi, zvonkimi besedami prevpiti morje...

Trening za samozvest

Vsi ti ljudje — takih zgodovinskih in sodobnih primerov bi lahko našli kolikor hočete — ne bi bili nikoli prišli do uspehovnega kompleksa, če jim pri tem ne bi pomagala lastna samozvest. Kar tako zaradi lepšega Demosten ni kričal na morje. Ne: bil si je končnega uspeha popolnoma gotov. To prepričanje — jasna samozvest — mu je dalo moči, da je z neskončno potrpežljivostjo vztrajal do konca.

Vidite, mi moderni ljudje imamo to veliko napako: ne verujemo prav v lastni uspeh. Morda pojde po sreči... a prav tako lahko se utegne končati z neuspehom! Tako si govorimo samemu sebi, in s tem smo si zabili prvi žebelj v krsto podjetju, ki bi se drugače morda prav lepo razvilo...

Samozvest ni termometer!

Dosti ljudi pravi: „Saj imam časih prav veliko samozvest, pa pridejo druge razmere, in takrat nimam ni-

Vlomilec brez glave

Trgovski potnik Fred Pinner je ravno hotel utrčiti nočno svetiljko, ko se je nenadoma zdrznil in se sunkoma zvalil v postelji. Pri tem je prevrnil steklenico whiskyja in kozarec, da sta z žvenketom padla po tleh. Njegove oči so z grozo zastrmele v odprta balkonska vrata, kjer se je zibala ozka senca v svitu indijskega ščipa.

Ta ozka senca je bila skoraj tri prste debela vrvi, ki je kakor nihalo udarjala ob železno balkonsko ograjo, zdaj pa zdaj v miru obvisela, nato pa spet naglo švignila kvišku.

Preden si je Pinner utegnil biti na jasnem, ali mu kak vlomilec pripravlja nezaželen obisk, ali pa si hoče kateri šaljivec gornjega nadstropja privoščiti neslano šalo na njegov rovaš, se je vrv spet spustila. Toda to pot ni več opletala sem in tja, temveč je trzala v sunkih, kakor da bi se kdo po njej spuščal dol.

Pinner je po bliskovo segel v predal nočne omarice, vzel iz nje pištolo in jo nameril proti balkonu. O vlomilcu ni dotlej videl še nič drugega kakor dve gole noge in rjava bedra. Noge so iskale opore na balkonski ograji, toda namestu da bi bil nočni gost, kakor je Pinner brez sape pričakoval, skočil na balkon, se je zazibal na ograji sem in tja in se dozdevno še vedno držal za vrv, ki se mu je opletala okoli nog.

Ta hoja rjavih nog po ograji je dala prej sklepati na mesečnika kakor na vlomilca; Pinner je bil o tem vse bolj in bolj prepričan, čim delj je neznanec počel svoje vratolomne akrobacije po ozki železni ograji.

Naposled ga ni več strpelo v negotovosti. Ravno se je pripravil, da bi neslišno vstal, ko mu je zadrgnila vrat čudna groza, ki ga je obšla že prej, ko je prvič zagledal te gole rjave noge. Nerazumljiv strah mu je ohromil ude, da se ni mogel niti zgeniti. Zakaj noge so zdajci zdrknile pod ograjo in na balkonu se je pokazal grozotni nočni gost:

Mož brez glave!

Visoko dvignjene Indijčeve roke so se oklepale vrvi, ki je na njej visel kakor lutka, bela prepaska okoli života in stegen se je pošastno blesketala v mesečini, pri slehernem trzaju vrvi so se noge dvignile in padle kakor pri marioneti, vse telo je kazalo kretnje živega človeka, ki pa so bile v grozotnem nasprotju z brezglavim trupom.

Pinner je zatisnil oči pred tem strašnim pogledom, hotel je krikniti na pomoč, toda iz njegovega grla ni prišel glas. Hotel je pritisniti na zvonec, pa ni mogel geniti roke. Krčevito je oklepal pištolo. Njegova groza je postala še večja, ko je neznanec, kakor da ga podpirajo nevidne roke, stopil v sobo.

Korak za korak je prihajal bliže, držeč roke kakor v ohrambo iztegnjene kvišku nad strahotnim odsekanim vratom.

Sredi sobe se je brezglavec ustavil. Pinner je zdaj začel govorjenje in smeh s hodnika in se je tisti trenutek spet osvestil. Naglo je

dvignil pištolo, šest streliv je odjeknilo drug za drugim, krogle so razbile zrcalo — toda brezglavec je stal mirno kakor prej!

Koj nato se je začelo razbijanje po vratih, zunaj so kričali ljudje in poskušali vlomiti vrata. In Pinner je z nepopisno osuplostjo gledal, kako se je brezglavec kakor bi plaval umešnil nazaj na balkon. Pinner je skočil iz postelje, toda preden je bil pri balkonu, je brezglavec že splezal ko opica po vrvi navzgor in izginil z vrvjo vred gori ob žlebu. Prav takrat so se vrata s treskom podala in v sobo so planili šef hotela s tropo natakarjev in nekaj policisti, ki so Pinnerja obkolili in mu iztrgali revolver iz rok.

Komaj je končal svoje zmedeno poročilo o strahotah prešlih minut, ko je šef hotela potrepljal docela

Genijalne ideje

Napisal M. Kosirev

Generalni ravnatelj velike tovarne, ki je imel pod seboj več sekcijskih načelnikov in tajnikov, je sedel v svoji delovni sobi in na glas izražal svojo sodbo o lastnostih podrejenega mu osobja:

„Sicer se nad svojimi ljudmi ne morem pritoževati, vsi so marljivi in sposobni... le sekcijski načelnik Červoncev...“

Le-ta je stal ravno pri vratih in je prebledel. „Bolj prav res nisem mogel priti s prošnjo za povišanje plače... Človek se ves dan muči, izpolnim mu vsako željo, da nadur niti ne štejem... Taka krivica!“

In generalni ravnatelj je razdraženo nadaljeval:

„Drugače je Červoncev dober uradnik, nič ne rečem... le idej mu manjka. Ko bi le imel več inicijativ! Takšen starokopiten birokrat! Takih ljudi ne morem rabiti, potrebni so mi uradniki z idejami!“

Žalostno se je Červoncev vrnil v svoj oddelek, kjer je kar mrgolelo tipkarič, knjigovodij, tajnikov in drugega osobja. Mrko jih je pogledal in se zatopil v svoje papirje. Nato je odločno sestavil poročilo in odhitel z njim h generalnemu ravnatelju.

„Želite?“ ga je le-ta vprašal z ledenim glasom.

„Sijajno idejo imam, vso noč nisem zatisnil oči, da sem sestavil poročilo o redukciji osobja.“

Šef ga je dobrohotno pogledal:

„Lepo! Izborna misel! Predlagajte komisijo, da proučimo to vprašanje.“

V ljudi je šinilo novo življenje. Komisija se je posvetovala dneve in dneve. Červoncev je neprestano pisal in računal, uradniki so oživele, celo generalni ravnatelj se je pomladil.

Čez mesec dni je polovica osobja dobila odpoved.

Červoncevu, junaku dneva, ni ostalo prikrito, da je šlo zdaj delo počasi od rok.

Šel je k predstojniku z novim poročilom.

„Predlagal bi, da vzamemo nekaj novega pomožnega osobja.“

izčrpanega siromaka po ramenih in mu pojasnil nočno avanturo:

Pinner je bil žrtev enega izmed fakirjev, ki so ves dan ždeli pred hotelom in za majhen denar razkazovali svoje hipnotične umetnosti. Med najbolj priljubljene trike indijskih fakirjev spada ravno pojav brezglavega moža, ki pleza po vrvi. Časih pa napravijo ti fakirji tudi posebne nezaželenne predstave, zlasti če jih kdo sramoti: tudi Pinner se je imel zahvaliti za svoj mučni nočni doživljaj takega fakirju, na katerega je bil zvečer zlit kozarec vode, ker je neprestano čepel pod njegovim oknom in se ni dal odgnati.

Ta nedolžni izliv njegovega temperamenta pa ga ni stal samo steklenico dobrega whiskyja in kozarec in razbito zrcalo; vrhu vsega je postal tarča gostov vsega hotela, ki so se mu rogali in se mu smejali, da se je dal ugnati od takega nedolžnega indijskega brezglavca.

„Sijajna ideja,“ je menil šef. „Napišite o tem spomenico. Sklical bom sejo, da proučim vaš načrt.“

Po vroči debati so sklenili: „Najetje novih uslužbencev je v skladu z interesi podjetja in se zato priporoča.“

Červoncevjev načrt je bil sprejet. Čez kak teden je opazil, da novo pomožno osobje marljivo opravlja svojo službo. Nova misel mu je šinila v možgane in odhitel je z njo h generalnemu ravnatelju: „Pomožno osobje se je imenitno obneslo. Predlagal bi, da ga nastavimo za stalno.“

„Genijalno!“ je ves navdušen vzkliknil predstojnik. „Jutri bomo o tem govorili na seji.“

Seja je to pot potekla še viharneje, toda Červoncev je zmagal.

Pri iskanju novih idej je že čez dva tedna opazil, da v njegovem oddelku kar mrgoli osobja.

„Ali ne bi malo zreducirali?“ si je mislil.

In že je bil pri šefu. Šef je njegov predlog odobril.

Spet so odpustili ljudi. Čez štirinajst dni je delo iznova zastajalo. In Červoncev, mož genijalnih idej, je odločno stopil h generalnemu ravnatelju...

*

Ne pomnim več, kolikokrat se je to ponovilo. Nekoč je sprejel generalni ravnatelj v svojem kabinetu upravnega svetnika Kulakoviča. Šlo je za imenovanje novega ravnatelja in pogovor je nanesel na sekcijske načelnike.

„Červonceva bi najtopleje priporočal. To vam je duh! Ni mu zadosti, da ves dan gará v pisarni in da bere moje misli kakor čarovnik, ne: mož ima tudi ideje kakor nihče drugi! Ta naj bo ravnatelj! Z njegovo inicijativo bi lahko gore predstavljali...“

Červoncev, ki je ravno stal pri vratih, je ponosno planil v kabinet.

„Hotel bi vam predložiti nov načrt. Ali ne bi osobje nekoliko zreducirali?“

„Na, vidite,“ je vzkliknil šef, „ali ni mož zlata vreden?“

HUMOR

Direktno daje

Nabiralni dan. Komika Armina Berga ustavi neka dama:

„Prosim! Za padla dekleta!“

Berg vljudno odmahne z roko:

„Hvala! Dajem direktno!“

Dvoje

„Gospa Mernikova je svoji dve hčeri vendar srečno spravila pod avbo!“

„Da. Mlajša se je srečno poročila, starejša pa se je srečno poročila.“

Višek raztresenosti

Profesor Slovnica je bil tako raztresen, da je pozabil vsak naslov in vsako telefonsko številko. Zato si je začel pred nekaj časa beležiti naslove vseh ljudi, ki je z njimi kdaj prišel v dotik. Toda to mu ni nič pomagalo. Če je namreč listal po svoji beležnici, nikoli ni vedel, kaj je imel posla s tem ali onim človekom.

Nekoč ga je negotovost tako grizla, da je poslal gospodu Sirniku brzojavko s plačanim odgovorom:

„prosim odgovora, katera zveza med nami stop ali če lahko storim uslugo profesor slovnica.“

Odgovor je prišel še tisti dan:

„zveza srečno pretrgana stop hvala za uslugo sirnik.“

Z glavo majaje je stopil profesor Slovnica z brzojavko k svoji ženi:

„Ali ti to razumeš, Mina?“

„Seveda,“ je zašikala gospa profesorica, vsa zelena od jeze. „Nesramnež je bil vendar moj prvi mož!“

Pri vedeževalki

„Tu vidim, da se boste v kratkem seznanili z nekim bogatim gospodom. Zaljubili se boste vanj in šli z njim na poročno potovanje v Dalmacijo.“

„Ali v kvartah tudi vidite, kaj bo moj mož na to rekel?“

Skrivnostna bolezen

Jernač je bolan. Zdravnik nikakor ne more dognati, kaj mu je. Zato naroči Jernačevki, naj kupi v mestu termometer za merjenje vročine, zvečer pa bo še enkrat prišel, da pogleda, kako je z njenim možem.

Jernačevka pa kupi namestu termometra barometer. Zvečer se zdravnik spet oglasi.

„Nu, kako gre bolniku?“ vpraša ženo.

„Slabo, gospod doktor,“ vzdihne Jernačevka, „moča in vetrovno.“

Jobov izrek

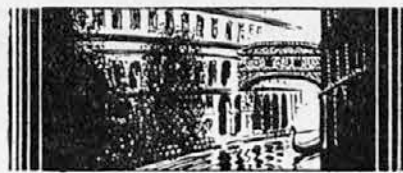
Strupeni dunajski gledališki kritik Julij Bauer je bil nekoč povabljen na večerjo k znani lepoticici igralki Hermine Langerteinerjevi. Zbrana je bila velika odlična družba. V salonu je visela nad kaminom v velikem okviru dvojna slika. Slika na levi je predstavljala industrijca Forlacherja, ki je bil, kakor je bilo splošno znano, Hermine zelo vdan, slika na desni pa njegovega brata, znanega ženskega zdravnika. Neki gost je sliko prvič videl in je vprašal Julija Bauera, koga predstavlja.

„Jobov izrek,“ je odgovoril Julij Bauer.

„Kako ste rekli?“ se je začudil gost.

Bauer je pokazal najprej na levo sliko: „Gospod je dal,“ in potem na desno: „Gospod je vzel.“ (Ulak)

MOST VZDIHOV



ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZÉVACO

28. nadaljevanje

Kaj se je do zdaj zgodilo:

Dožev sin Roland Candiano je po šestih letih ječe pobegnil iz beneških temnic, kamor ga je vrglo izdajstvo njegovih „prijateljev“ tisti večer, ko se je imel zaročiti z beneško plemkinjo Leonoro Dandolo. Njegova prva pot iz ječe je bila k očetu, sivolasemu Candianu, ki mu je dal takratni veliki inkvizitor in poznejši dož Foscari vpricho uklenjenega Rolanda iztekniti oči. Našel ga je v neki vasi, kjer so se otroci norčevali iz slepega starca: Candiano je bil blazen!... Roland je hotel poiskati mater: izvedel je, da je umrla od žalosti. Povprašal je po Leonori: povedali so mu, da se je poročila z njegovim sovražnikom Altierijem... Nesrečnež ni vedel, da so deklico nalagali, da jo je varal s kurtizano Imperijo. Ni vedel, da so ji rekli, da je Roland pobegnil iz Benetk. Ni vedel, da se je poročila z Altierijem samo zato, da reši očeta...

Za vse prestano gorjé, za zločine, ki so jih storili nad njegovim očetom in materjo in nad njim, se je sklenil strašno maščevati. Prvega je zadel kardinala Bemba, druga je bila kurtizana Imperija, ki ji je ugrabil hčer Bianco. Potem pridejo na vrsto ostali: generalni kapitan Altieri, dož Foscari, veliki inkvizitor Dandolo...

Stari Filip se je priklonil in šel. Pojdimo zdaj za kurtizano Imperijo, ki je, kakor smo videli, velela čolnarju, naj jo odpelje k palači generalnega kapitana.

Kakšna misel ji je šinila v glavo, da je šla k Dandolu in potem še k Altieriju?

Takoj bomo videli.

Imperija je krenila čez prostrane sobane generalnega kapitana, ki so bile polne bučnih oficirjev; žvenket njihovega orožja je zbujal vtis, kakor da si v orožarni. Kakor je bila palača velikega inkvizitorja tiha in zapuščena, tako je bila Altierijeva palača hrupna.

Oficir, ki je Imperijo vodil skozi te sobane, se je zdajci ustavil pred Altierijem, ki ji je mrko in malone oholo ponudil stol. Ko sta bila sama, pa je nestrpnost vzkliknil:

„Moralo se je nekaj resnega zgoditi, da se niste pomišljali priti k meni o belem dnevu. Ali ste pomislili, gospa, kaj bodo ljudje govorili in mislili spričo tega vašega obiska?... Ali se nisva dogovorila, da se od tiste noči ne pozna več?“

„Od tiste noči, ko smo napisali lažljivo ovadbo, kaj ne, gospod?“

„Molčite!“ je pridrušeno zavpil Altieri in se z grozo ozrl okoli sebe. „Če vas kdo sliši!“

„Kdo neki! Vojaki? Kaj mi mar!“

„Ne!... Ne vojaki!... Moja žena!“

„Leonora!“ je gluho zamrmrala Imperija.

Altieri je nestrpnost odmahnil. „Bodite usmiljeni, gospa,“ je rekel s tihim glasom, „podvizajte se in povejte mi, kaj mi je naklonilo čast, da vas vidim pri sebi.“

Pogledala mu je v oči. „Roland Candiano je v Benetkah,“ je počasi odgovorila.

Tisti mah se je izza nekega zastora začul pridušen bolesten krik

— krik, poln groze in strahu in neizmerne osuplosti...

Toda Imperija je bila tako zaptopljena v svoje misli, da ga ni čula!

Altieri je bil tako osupel, tako odrevenel od groze, da ga tudi on ni čul!

Generalni kapitan je prebledel na smrt. Odprl je usta, toda iz njih ni prišel glas. Njegov obraz je izdajal neznansko osuplost, bes in strah.

Zakaj Altieri je bil globoko prepričan, da se je bil Roland utopil v kanalu. Živel je v misli, da se ga je za zmerom odkrižal.

Imperija je opazila, kakšen vtis je napravila nanj njena vest.

„Nu,“ je vprašala, „ali boste še rekli, gospod kapitan, da nisem prav storila, ko sem prišla?“

„Tako... brez odloga... k velike-mu inkvizitorju,“ je zajeceljal Altieri mrljiško bled, „obvestiti ga moramo...“

„Je že storjeno!“

„Spraviti na noge vso policijo...“

„Bo ta trenutek tudi že urejeno...“

„Obvestiti doža...“

„To je vaša stvar!“

„Obvestiti kardinala Bemba...“

„Bembó je mrtev!“

„Mrtev!... Bembó!...“

„On, ki se vrača, ga je ubil!“

Altieri je vstal, snel dve pištoli, nasul na zažigalo strelnega prahu in ju položil na mizo pred se. Potem se je otipal, ali ima na sebi železno srajco; in nato je tiho odprl vrata in pogledal po oboroženih, ki jih je bila njegova palača polna.

Šele tedaj se je zdelo, da se je pomiril. Sedel je nazaj na stol, si otrl znojno čelo in hripavo velel:

„Povejte mi vse!... Ne pozabite ničesar... drugače smo vsi izgubljeni, tako mi Boga! Poznam Rolanda. Če ga ne ubijemo, bo njegova osve-ta strašna.“

„Strašna, da, to je prava beseda!“ je rekla Imperija in obupno

prikimala. „Bemba in mene je že zadel...“

„Vas!... Kako?“

„Ugrabil mi je hčer! Ubil je moje srce in napravil iz mene bedno telo brez življenja, brez luči, brez ljubezni. Huje od mene ne more nikogar zadeti!...“

„Počasi, počasi!“ je vročno vzkliknil Altieri. „Najprej je treba spraviti red v vse to... Povejte mi natanko in po vrsti vse, kaj veste.“

Kurtizana je počasi in premišljeno začela pripovedovati historijo, ki jo je že povedala velikemu inkvizitorju. Altieri je naslonil komolca na mizo in podprl brado z rokami ter poslušal z napeto pozornostjo, ne da bi jo bil le enkrat prekinil.

Ko je končala, je dolgo premišljeval. In potem je bila njegova prva beseda:

„Zakaj ste prišli še k meni, ko ste vendar že obvestili velikega inkvizitorja?“

Imperija je brez pomišljanja odgovorila:

„Ker Dandolu ne zaupam. Ta človek je slabič. Morda sem se zmotila, toda zdelo se mi je, kakor da se obotavlja... O vas pa sem vedela, da se ne boste obotavljali!“

Tedaj se je Altieri spomnil čudnega Dandolovega ponašanja, ko je prišel k njemu s poročilom, da je Roland ušel iz ječe.

„Ne more več biti dvoma!“ je pomislil. „Dandolo se umika!... Pa ga bom že nagnal spet naprej!“

Na glas pa je rekel:

„Ne, ne, jaz se ne bom obotavljal! Zastran tega, gospa, bodite brez skrbi! Eden od naju je preveč. Eden od naju mora umreti. In kolnem se vam, da bo to on.“

„Da,“ je pritrdila Imperija. „Toda preden Roland umre, moram izvedeti, kam je odvedel mojo hčer. Mislite na to!... In zanesite se: če mi ne vrnete mojega otroka, mi boste vi, Dandolo in Foscari odgovarjali zanj.“

Kurtizana je te besede izgovorila s tako divjo odločnostjo, da je generalnega kapitana ledeno izpreletelo. Priklonil se je v znamenje, da vzame na znanje Imperijino grožnjo, nato pa jo je spremil do vrat.

„Idite rajši tod,“ ji je rekel in ji pokazal neka vrata. „Ko pridete do stopnic, idite po njih: tako pridete do izhoda, ne da bi vas kdo videl. Glede onega pa računajte name!“

„Računam!“ je preteče odvrnila Imperija in odšla.

Altieri je zaprl vrata. Vzel je v roke svoje bodalo in s pomembnim usmevom pobožal njegovo konico.

„Najprej on,“ je zamrmral, „za njim pa ona!“

V vsej naglici se je odpravil k Dandolu v spremstvu sedmih ali osmih najpogumnejših poročnikov. Ko je bil pred vrati kabineta velikega inkvizitorja, jih je sam odprl, ne da bi se bil dal najaviti po lakeju, ki je odrevenel nad tolikšno kršitvijo stroge etikete, ki je bila v inkvizitorjevi palači v navadi.

Po odhodu starega Filipa je Dandolo negibno obsedel za mizo, sklanja se na pergamen, kamor bi moral napisati ime Giovanni di Lorenzo — Rolanda Candiana.

Zatopljen v mračne misli, je sam ne vedoč kaj dela, mehanično izpolnil prazno mesto na pogodbi.

V njegovi glavi je vse brnelo. Nobene pametne misli, nobenega sklepa. Zdaj se je predajal nevzdržnemu obupu, zdaj so mu spet vstajale blazne nade, da so vse skupa le moreče sanje, ki bodo minile...

Zdajci je vstopil Altieri. Zaprl je vrata za seboj in rekel:

„Gospod veliki inkvizitor, pri- našam vam vest, da je Roland Candiano v Benetkah. Skriva se pod imenom Giovanni di Lorenzo. Kaj nameravate to pot ukreniti?“

Dandolo se ni zgenil. Neka magična sila mu je priklepala oči na papir in instinktivno ga je hotel skriti v dlan.

Altieri je opazil pergamen.

Opazil je tudi grozo na Dandolovem obrazu.

S tisto nezmotljivo intuitivnostjo, ki je je človek zmožen v trenutkih najhujše sile, je zaslutil, da pomeni papir, ki se je nad njim krčila roka velikega inkvizitorja, ključ do zagonetke, in zavedel se je, da ga mora prebrati. Iztegnil je roko in jo položil na pergamen.

Z očmi, uprtimi v Dandolove oči, z obrazom, žarečim od neizgovorjenih groženj, je zarenčal:

„Ta papir...“

„Gospod!“ je skušal Dandolo ogorčeno protestirati.

„Hoteli ste ga skriti?...“

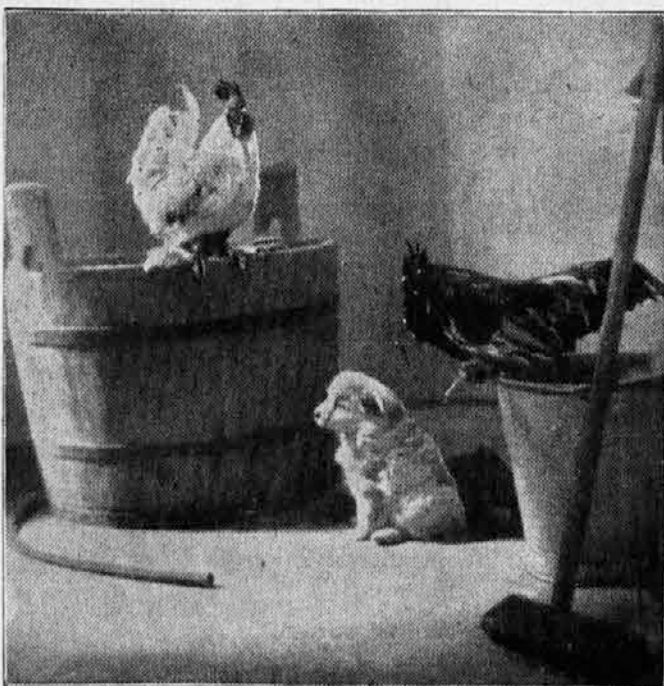
„Za to imam pravico!“

„Prebrati ga hočem!...“

„Vaše početje je nesramno!“

„In prebral ga bom!“ je zavpil Altieri, bled ko zid.

Sunkoma je izpulil pergamen starcu iz rok in ga v trenutku pre-



Idila na dvorišču
(Foto Ufa)

V 24 urah

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Ljubljana

letel. Ob imenu Giovannija di Lorenzo se mu je iztrgal zamolkel krik. Tisti mah se je Dandolo z vsem naporom svojih sil otresel hromeče onemoglosti.

„Altieri!“ je zavpil, „prišli ste, da mi s silo iztrgate državno skrivnost. Posrečilo se mi je nastaviti Rolandu Candianu past. Drevi pride v mojo hišo na Olivolu. Hiša bo obkoljena in mož bo padel v moje roke. Toda vedite, da lahko ena sama beseda, ena sama nepredvidnost vse pokvari!“

Altieri je zamišljen sedel.

„Oprostite mi mojo nasilnost,“ je odvrnil. „Ta nepričakovana novica me je čisto zmešala!“

„Oprostim vam,“ je rekel Dandolo in ponudil Altieriju roko v spravo, toda v njegovih očeh je gorelo sovraštvo in nezaupanje. „Sicer pa... ali smem kuhati mržnjo proti Leonorinemu možu?... Toda ker že veste...“

„Imperija mi je povedala...“

„Da, vem. Tudi pri meni je bila, meneč, da mi bo kaj novega izdala, ne vedoč, da že pet mesecev sledim Rolandu Candianu korak za korakom, ne vedoč, da sem ga jaz izvalil v Benetke, da sem ga jaz izmamil v svojo hišo, zanašaje se na spomin njegove nekdanje... sreče...“

Pri Dandolovem nedvoumnam namigavanju na ljubezen med Rolandom in Leonoro je Altieri zaškrtal z zobmi.

„Toda vsega še ne veste!“ je povzel Dandolo. „Candiano je poglavar pravcate vojske. Pod njegovim zapovedništvom stoji dva tisoč obojenih razbojnikov. Tudi z ladjami razpolaga. Morda sanja celo o tem, da naskoči Benetke!... Vidite, dragi moj, da gre za res za državno skrivnost, kar sem vam izdal.“

„Prepričan sem,“ je tedaj rekel Altieri s strupenim glasom, „prepričan sem, da ste vse to tudi dožili že povedali...“

Dandolo se je stresel.

„Dož se ni obveščen,“ je odvrnil. „Za to bo še čas, če se mi Candiano izmuzne.“

„Prav, prav... Z vaše strani je tedaj za drevi vse pripravljeno?“

„Da.“

„Če je tako, sodim, da ne boste nič imeli proti temu, če bom tudi jaz zraven?“

Dandolo je pogledal Altierija z očmi, ki je iz njih udarjal blisk. Toda premagal se je in rekel:

„Vaša pomoč, Altieri, nam bo dragocena.“

„Torej drevi!... Ob kateri uri?“

„Točno ob devetih.“

Altieri je še enkrat stisnil roko Leonorinemu očetu in odšel, mrmlja med zobmi:

„Mislim, da sem ravno prav prišel!“

Med tem se je v Altierijevo palačo odigral drugi prizor.

Ravnajoč se po nasvetu generalnega kapitana je Imperija stopila v temni hodnik. Na koncu hodnika

je res zagledala stopnice in pod njimi vrata.

Ravno je prišla do stopnic, ko se je je doteknila neka roka.

Kurtizana se je naglo obrnila in zagledala zagrnjeno žensko.

„Idite z menoj!“ ji je rekla ta ženska s komaj slišnim glasom.

Imperija se je trenutek pomišljala in se nezaupljivo ozrla okoli sebe. Toda neznanka jo je bila že zgrabila za lakat in jo potegnila s seboj v sobo.

Tam je odgrnila tenčico, ki ji je zakrivala obraz.

„Leonora!“ je zamolklo zamrmrala kurtizana.

Da! Bila je Leonora!...

Kako je mogla vedeti, da je bila Imperija pri Altieriju?... In kaj je hotela od nje?

Leonora je prebila ta dopoldan, kakor je prebila vse dopoldneve, vse dni: pri gospodinjskih delih. Altieri je prav povedal: bila je vzorna gospodinja in se ni zadovoljila samo z nadziranjem, nego je tudi sama prijala za delo, ne da bi si privoščila oddiha ne počitka. Človek bi rekel, da je hotela z neprestanim delom ubežati sanjam in premišljevanju. Če je bila brez dela, jo je vselej začel glodati obup, zato se je bala, da je ne oblijejo solze vpričo njenih žensk. Jokala je samo ponoči, ko so v temi in pokoju vstajali spomini v njeni duši in jo obkrožali kakor fantomi ob postelji umirajočega. Časih kadar ji je bilo srce prepolno bolesti, je skrivaj odšla na Olivolski otok in sedla pod cedro, kjer ji je bil Roland prisegel večno zvestobo; o polnoči — ob uri, ko sta se razhajala — je spet odšla, ne potolažena, o ne, samo okrepljena za boj, ki jo je čakal vsak dan.

Tisto dopoldne se je torej mudila v drugem nadstropju in pregledovala eno izmed tistih velikih omar za perilo, ki so bile takratnim Benečankam največji ponos.

Toda delo ji ni hotelo prav od rok. Vedno in vedno se je zalotila pri mislih iz prošlosti. Naposled je vstala in stopila k oknu, hoteč se vživeti v Benetke, kakršne so vrvele, drhte in lesketale pod žarki vročega solca in se razvedriti v zibanju pisanih gondol, ki so se srečavale na velikem kanalu, vozeč mlade plemiče v bleščečih oblekah in lepe in smejoče se dame.

Tako je stala morda kako uro in pritskala svoje žgoče čelo na steklo.

Roj golobov je vzletel v čistem in lahnem zraku solčnega zimskega jutra. V velikem loku je zletel in se razkropil. Dva med njimi sta se spustila na streho neke gondole in tam obsedela.

Leonora je mehnično sledila z očmi ljubkima živalcema. Gondola je prihajala bliže in se ustavila pred palačo. Iz nje je stopila neka ženska in naglo zavila proti palači.

Ta ženska... Navzlic njeni tenčici jo je Leonora spoznala!...

Vztrepetala je... Stopila je od okna in se prišla za srce, kakor da pričakuje smrtonosnega udarca... Njena običajna bledica je oka-

čevlje dobite povsod, na obroke pa samo pri „Tempo“. Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

menela in v graciozni oblok njenih ustnic se je zarežala trda črta. Nato pa se je nenadoma zavedla. Z vsem naporom svoje volje je udušila vihar, ki je vstal v njej.

Šla je dol v pritličje in se ustavila v sobi, kamor sicer nikoli ni stopila.

Čula je ženski glas.

In ta glas je rekel:

„Roland Candiano je v Benetkah!“

Udarec je bil prehud. Leonora je slabotno zaječala in se brez zavesti zgrudila na tla.

Ko se je zavedla, je z vso energijo in z vso svojo voljo skušala odvrniti vprašanja, ki so jo naskokovala, in se prisilila k prisluškovanju. Čula je, kako so se neka vrata odprla in spet zaprla. Vedela je, kaj to pomeni: Imperija odhaja!... Z blazno naglico si je vrgla čez glavo tenčico in odhitela za kurtizano.

Zdaj sta si ženski stali nasproti.

Od tiste usodne noči, ko so zgrabili Rolanda, se nista več videli — tega je bilo že skoraj sedem let!

In pogled, ki sta ga zapičili druga v drugo, je bil tako poln smrtnih groženj, da se je zdel, kakor da je samo nadaljevanje tistih smrtonosnih pogledov, ki sta se takrat križala... pred Rolandovimi sodniki!

Tako sta stali, težko sopeč.

Tragična misel je obema odrevenila ude in okamenila njuna obraza.

Prva je izpregovorila Imperija:

„Kaj bi radi od mene?“

„Resnico!“ je odgovorila Leonora.

„Kakšno resnico?“

„Vse kar veste o Rolandu. Rekli so mi, da so ga pomilostili, da je zbežal iz Benetk in potem, da je umrl. Vse to je bilo laž. Resnico! Govorite!“

„In če nočem govoriti?“

„Umreš!“

Imperijo je stresel strašen smeh. Počasi je Leonora potegnila iz nedrja drobno bodalce in rekla:

„Pri svoji ljubezni se ti zakolnem: če mi ne poveš resnice, te ubijem.“

Imperija je pogledala okoli sebe. Soba je bila brez okna.

Kurtizana je bila močna. Bila je velike in krepke rasti z razviti prsmi; Leonora je bila drobna in vitka ko steblo. Bili sta si živi nasprotji rimske in beneške lepote: ena krepka in silna, druga nežna in elegantna.

Z nenadno kretnjo je kurtizana vrgla s sebe plašč, ki ji je ogrinjal pleča, in pokazali so se njen drzni stas in krepki boki. Isti mah si je odpela, ne, raztrgala životec, ki je pokrival njene trde, kakor v marmor vsekane prsi, in potegnila iz njega veliko bodalo.

Prezirljivo je zmignila z rameni:

„Smilite se mi, gospa, če mislite, da bi Imperija mogla priti neoborožena v hišo Altierijev... Zdaj pa zadosti! Proč! Drugače čaka vas smrt!“

Namestu odgovora je Leonora iztegnila roko za hrbet in porinila čez vrata velik zapah.

Tedaj sta si ženski stopili nasproti, jeklo proti jeklu, oko proti očesu.

Obe sta se zavedali, da prideta le mrtvi ali umirajoči iz te sobe.

Stopili sta še korak bliže druga proti drugi, bledi in okameneli ko dva marmorna kipa.

Takrat je kurtizana po bliskovo zamahnila. Njena lakat je zletela kvišku, bodalo je zasikalo in se s strahotno silo spustilo v smrtonosen zamah. Iz kurtizaninega grla je izbruhnulo divje rjojenje. Toda naslednji mah je njena roka obvisela kakor v primežu. Leonora je bila previdela sunek in namestu da bi ga bila parirala, je nasprotnico zgrabila za zapestje.

Ali sta ji sovraštvo in obupodelila nečloveško moč, ki jo je pokazala tisti usodni trenutek?... Njene drobne in nežne roke so stiskale to zapestje, ga gnetle in mrville... Imperija je kriknila od bolečine, orožje ji je zdrknilo iz roke, zvijajoč se, blede ko zid je omahnila nazaj in Leonora ji je nastavila bodalo na prsi...

Vse to ni trajalo delj ko drobec sekunde.

Kurtizana se je umikala in Leonora je šla za njo.

Nenadoma pa se je Imperija spoteknila in padla na kolena.

Isti mah je bila Leonora na njej in ost bodala je zarežala v meso... marmoraste prsi je pokrila rdeča kapljica in nalik tekočemu rubinu scurljala po prsih...

Hropeč, brez orožja, blazna od strahu je Imperija omahnila na tla.

Leonora je pokleknila nanjo, z eno roko jo je še zmerom držala za zapestje, z drugo pa je potiskala bodalo...

„Milost!“ je zahropla kurtizana.

„Ali boš govorila?“ je vprašala Leonora z glasom, ki ga niti njen oče ne bi bil spoznal.

„Da!“ je komaj slišno zahropla Imperija.

Bodalce se je ustavilo. Minila je strašna minuta, ko je Leonora mislila, da jo morajo vsak trenutek zapustiti moči. Zravnila se je, še bledejša, še bolj okamenela, še strašnejša v svojem gigantskem naporu.

„Tak govori!... Kje je Roland?“

„V Benetkah... pod imenom... Giovanni di Lorenzo...“

„Kako dolgo že?“

„Ne vem... najbrž... ves čas... kar je ušel...“

„Ušel?... Od kod?“

Govorila je kakor v fantastičnem, pošastnem snu. In tudi odgovori so ji prihajali kakor v snu. Ni utegnila misliti, čuditi se in razglabljaliti...

„Iz beneških ječ!“ je odgovorila Imperija.

„Tak je bil v ječah?“

„Da!“

„Od kedaj?“

Nove naročnike

ki so zadovoljni z „Druž. Tednikom Romanom“, opozarjamo, da izhaja naš list že 4. leto in da imamo na razpolago še nekaj kompletnih prejšnjih letnikov, ki so prav tako zanimivi kakor letošnji. Vsa pojasnila v naši upravi (Ljubljana, Breg 10). Pri vprašanjih prosimo navedbe, ali želite vezane letnike ali nevezane.

Isposojamo
plošče in gramofone poceni
Slager

Ljubljana, Aleksandrova 5
Maribor, Gregorčičeva 20

Karijera Ernesta Lubitscha

Slavni nemški režiser Ernst Lubitsch, eden onih redkih umetnikov, ki so se obdržali tudi v Ameriki, se je rodil v Berlinu. Že v rani mladosti je kazal mnogo zmisla za umetnost. Njegov oče, po poklicu trgovec, je zamen poskušal sina obdržati za pomočnika v trgovini. Mlademu Lubitschu se je proti očetovi volji posrečilo, da je postal igralec.

Njegov prvi učitelj je bil Victor Arnold, eden najslavnejših igralcev tiste dobe. Arnold je kmalu odkril Ernstove velike igralske zmožnosti in ga dal v šolo k slavnemu Maxu Reinhardt. Pod vodstvom tega velikega umetnika je Lubitsch kmalu postal zelo priljubljen igralec. Toda igralski uspehi so mu bili premalo. Začel se je učiti tudi režije.

Leta 1913. je Lubitsch prvič stopil pred filmsko kamero. Najprej je igral v burkah komične vloge. Pri tem se mu je film tako zelo priljubil, da je za zmeraj zapustil oder in se posvetil le igranju pred kamero.

Najprej je bil komik, potem režiser komedije. Tedaj pa je odkril svoje zmožnosti na polju drame.

Njegovo ime je zaslovelo po vsem svetu leta 1918. Filme, ki jih je napravil v Evropi, so z navdušenjem sprejeli tudi v Ameriki. Njegovo delo je tudi film „Madame Dubarry“, ki je doživel v Ameriki velike uspehe.

To je bil prvi veliki zgodovinski film, ki je dal svetu tudi dva velika zvezdnika: Emila Janningsa in Polo Negri.

Temu delu so sledili še drugi filmi — drame in komedije.

Njegov ugled je v Ameriki rasel od dne do dne. Tako so ga nekega dne

poklicali v Hollywood. Tam so mu najprej dali režijo filma „Rosita“, kjer je igrala Mary Pickfordova glavno vlogo.

Lubitscheva delavnost v Ameriki je bila zelo velika. Prav tako veliki so bili tudi njegovi uspehi. V kratkem času je napravil devet kratkih filmov, razen tega pa slovito mojstrovino „Patrijota“.

Govoreči film je uničil dosti dobrih režiserjev, ki niso znali zadovoljiti velikih zahtev. Lubitsch je bil eden tistih, ki niso samo „ostali“, temveč so svojo slavo še povečali.

Njegov prvi govoreči film „Ljubavna parada“ je bil pravi trijumf. Maurice Chevalier in Jeannette MacDonald sta po njem zaslovela.

„Monte Carlo“ in „Smehljajoči se poročnik“ sta bila filma podobnega sloga in vsebine. Potem pa se je Lubitsch spet lotil drame in režiral veličastni film „Človek, ki sem ga ubil“. Ta film je posebna vrsta vojne drame, ki pa se ne godi med vojno, ampak šele po njej. Vojna je sicer minila, toda njene posledice so ostale. Lionel Barrymore, Nancy Carroll in mladi Phillips Holmes so dosegli s tem filmom veliko slavo. Z njimi vred tudi Paramount, kjer je Lubitsch že dolgo angažiran.

Lubitsch je srednje postave, črnih las in globokih rjavih oči. Čeprav je njegovo delo izredno naporno, je vendar zmeraj zdrav. Za zdravje se mora zahvaliti sportu, kjer se udeležuje z veliko vnemo.

Dosti je režiserjev, toda Lubitsch je le eden. On je edini, ki zna delati velike drame in velike komedije. Njegov talent je vsestranski.

krasen glas, je morala prvič nastopiti pred kamero v drami brez petja.

MacDonaldova je bila prva pevka v nekem gledališču na newyorškem Broadwayu, ko je Paramount iskal novo partnerico za Richarda Dix. To vlogo so ponudili Jeannette MacDonaldovi, toda bila je vezana s pogodbo za gostovanje v Čikagu in morala je odreči.

Kmalu nato je prišel v New York Ernst Lubitsch, ki je iskal igralko za glavno žensko vlogo v „Ljubavni paradu“. Pokazali so mu sliko Jeannette MacDonaldove in vzkliknil je: „To je dekle, kakršno iščem. Ko bi le znala peti!“

Ko so mu sporočili, da krasno poje in da je zdaj v Čikagu, je Lubitsch takoj odpotoval tja, videl in čul MacDonaldovo in telefoniral v Hollywood, da jo je izbral za glavno žensko vlogo v „Ljubavni paradu“.

Pet dni po zaključku gostovanja v Čikagu je bila MacDonaldova že v Hollywoodu kot partnerica Mauricea Chevalierja.

Ko je izbral igralce za novi Chevalierjev pojoči film „Eno uro s teboj“, je Lubitsch videl, da mu more dati za partnerico le Jeannette MacDonaldovo. Velika umetnica je rada sprejela novo ponudbo pod njegovim vodstvom.

BUSTER KEATON IN PSI

„Pokaži mi njegovega psa in povem ti, kakšen je.“ je rekel Buster Keaton nekega dne, ko sem ga vprašal, kako

mu je všeč novi Metrov zvezdnik Clark Gable.

Buster ima svojo posebno teorijo o psih. Pravi namreč, da ima vsakdo psa, kakršnega je vreden.

„Ali še niste tega opazili?“ me je vprašal. „Le natančneje si ogledjte Hollywood in kmalu boste istega mnenja.“

Buster je požvižgal svojemu velikemu bernardincu in mi ga predstavil: „To je moj pes. Trdim, da je prav tak kakor jaz, ali pa da mi se vsaj poda. Psi imam zelo rad. Ne da bi morda sovražil ljudi, ne, samo zato, ker pri teh živalih cenim zvestobo in vernost.“

Po vrtu pred studijem sta pridivala dva psa, ki sta se kar prekopicavala, tako se jima je mudilo.

„Čigava bi bila psa?“ je smehljaje se vprašal Buster. „Poglejte, kako sta razposajena...“

Nekaj časa sem opazoval, kako sta letela za mačko, ki jima je pobegnila na drevo. Potem sta se jela spenjati po deblu. Skakala sta okoli drevesa in mimogrede še travo pojedla. Pri najboljši volji nisem mogel ugeniti, čigava bi utegnili biti.

„Psa sta last Roberta Montgomeryja.“ se je zasmel Buster, „ker sta prav tako divja, razbrzdana in podjetna kakor Bob.“

„Zdajle si pa ogledjte še psa Norme Shearerjeve.“ je dejal nato. „Dve danski dogi ima. Mirni sta in lepi pri slednji kretnji.“

„Ali ste že videli psa Clarka Gablea?“ sem ga vprašal.

Buster je prikimal: „Clark ima ovčjaka. Čudovita, pametna žival — več mi o njem ni treba reči.“

Buster je pogladil svojega psa, ki je zadovoljno opletal z repom.

„Zdaj pa morava v atelje.“ je rekel in se poslovil. „Odslej pazite na pse, prepričan sem, da boste po njih ljudi najboljše spoznali.“ T. R.



Warner Baxter (Foto Fox)

FILMSKI DROBIŽ

V Ameriki igra 25 kinov samo nemške filme.

Robert Coogan igra v novem filmu „Sooky“ glavno vlogo.

Nancy Carroll je Irka.

Greta Garbo je začela igrati v filmu „Kakršno me želite“, ki so ga napravili po Pirandellovi drami. Dobila je vlogo plesalke.

Otrok naj se vsak dan okoplje!

Saj to ni tako drago!

Recimo, da pride nenadoma šolski zdravnik — in to se najrajši zgodi, kadar ni kaj v redu. In ubogi Janezek stoji pred njim s sivim neumitim vratom, umazanim gornjim delom telesa in ušesi — oh, ta ušesa! In kakšno je šele perilo!

Da, če imate kopalnico, ni težko imeti čistega otroka! Toda nekaj moramo pomisliti. Ali naj pustimo, da se bo le pri bogatih otrocih vcepil čut čistosti? Zakaj? Nimamo kopalnice... nimamo niti poštenega umivalnika z marmorno ploščo in ogledalom. Vseeno bomo pomagali Janezku do kopanja. Prav tak naj bo, kakor so otroci bogatega soseda.

Velik pločevinast umivalnik imamo prav gotovo. Nu, saj gre. Zvečer ga postavimo na nizek stol in Janezka do golega slečemo. Le copate sme obdržati na nogah, da ga na mrzlih tleh ne bo zeblo. Zdaj se mora z milom umiti po obrazu, vratu, ušesih — ušes ne smete pozabiti! —, po rokah, lehteh, prsih in hrbtu. Potem ga obrišemo in mu oblečemo srajčko, da se ne bo prehladil. Nato postavimo umivalnik na tla. Janezek sede na stolček in noge so kar mimogrede umite. Če smo to delo opravili, in to ni tako hudo, če noge vsak večer umivamo, ga spet obrišemo in mu natakemo copate. Potem pa zavijamo srajčko, kar se da, in Janezku pomagamo, da v umivalnik sede. Tako bo tudi spodnji del telesa umit. Ko je suh, si mora umiti še zobe in grgrati. Zdaj pa naglo v posteljo pod odejo,

noge pa naj pokaže pri koncu odeje, da bo mamica videla, kako je z nohti. Potem se nohti na roki in vse je opravljeno.

Če bomo tako delali, bo naš otrok zmeraj čist. Zjutraj pa iz postelje in v šolo. Potem se šolskega zdravnika ne bo treba več bati.

In koliko to stane?
Prav nič!

PREPIRI V HIŠI IN OTROK

Zakonca, ki se prepirata, se bolj ali manj zasovražita.

Žena misli na svoj žaljeni ponos, na ponižano čast, na pravice, ki jih ji je mož kratil, na ljubezen, ki je ni bila deležna. Prijateljce njeno mržnjo še podpihujejo. In njena mati je navadno prva, ki vrže med zakonca kamen, ki se na njem spotakneta. Erariti hoče svojo hčer in že je ogenj v strehi.

Mož se zbadanja naveliča. Tako postane prepir čedalje hujši.

Dovolite mi, da vaju vprašam: Kam vede to?

Vzemimo, da je tvoje srce uniče-

N a o b r o k e !

Manufaktura

Rehord

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8
Maribor, Gregorčičeva cesta št. 20
Posetite nas! — Zahtevajte potnike!



uro s teboj“, ki jo je kakor „Ljubavna parada“ režiral Ernst Lubitsch za Paramountovo družbo.

Ta umetnica, ki ima tako dovršeno

no, da so se sanje razkadile in pustile razočaranje. Vprašam te: „Kaj zdaj?“

Priroda je pri tebi dosegla, kar je hotela doseči. Dala ti je otroka.

Edini vzrok, zakaj gori v tebi ogenj spolnosti, zakaj so bile vse te lepe sanje, je otrok.

Namestu da letaš okoli in kličeš po maščevanju — kako bi bilo, če bi se obrnila k bitju, ki si ga kar pozabila, k otroku?

Postala si mati in mati moraš biti. Kako pa je z malim bitjem, ki si mu dala življenje? Ali nima pravice do materinske ljubezni, do očetovske ljubezni, do složnosti med očetom in materjo? Če se ti ni posrečilo ustvariti sreče za sebe — kako bi bilo, če bi jo poskusila ustvariti za otroka?

Pri vsaki ločitveni tožbi bi morali biti trije odvetniki: eden za zakonca, ki toži, drugi za zakonca, ki je tožen, in tretji za malo bitje, ki mora vse te spore plačati — za otroka.

Kaj mora dobra gospodinja vedeti

Kronični želodčni katar

nastane po trajnih ali ponovnih poškodbah želodca. Vzroki teh poškodb so lahko različni: pokvarjene jedi, slaba mast, staro meso, vlažne klobase, nezrelo sadje in naglica pri jedi. Tudi požiranje slabo prežvečenih kosov, prevroče jedi in tekočine so za želodec zelo škodljive.

Kronični želodčni katar povzroči slab tek, bolečine v bližini želodca, posebno po jedi, nagnjenje k bruhanju ali celo bruhanje s kolcanjem. Bolnik hodi zelo neredno na veliko potrebo.

Da kronični želodčni katar ozdraviš, se moraš strogo držati diete. Težko prebavljivih jedi sploh ne smeš uživati. JEDI BELI z dobro svinjsko mastjo, maslom ali neoporečno rastlinsko mastjo. Jesti ne smeš ne prevročih ne premrzlih jedi. Najboljše so kašnate jedi, kakor tlačena zelenjava, krompirjev piré, sekljano meso in seveda vse mlečne jedi. Belo meso (kokoš in teletino) želodec lažje prebavi kakor črno (govedino, divjačino). V jedeh ne sme biti preveč začimb. Dobro žvečenje olajša prebavo, in boljše je večkrat jesti po malem kakor dosti skupaj. Parni obkladki v okolici želodca preženejo krče. Dostikrat imajo bolniki s kroničnim želodčnim vnetjem preveč

Dobimo ga tudi v mleku, pred vsem pa v surovem maslu. Le da je njegova želodčne kisline, zato je dobro, če po vsaki jedi pojedjo za noževno konico jedilne sode.

VITAMIN „A“

Čeprav zdravniška znanost do danes še ni mogla odkriti izvora rasti, se ji je vendar posrečilo najti nekaj činiteljev, ki pospešujejo ta osnovni pojav mladosti. K njim prištevajo tudi vitamin „A“, ki ga sploh imenuje pospeševalca rasti.

Nobeno mlado bitje se ne more dobro razvijati in tudi ne prav rasti, če ne vsebuje hrana, ki jo uživa, razen drugih redilnih snovi tudi zadostne množine tega vitamina. To so dokazali mnogi poskusi, ki so jih doslej v tej smeri napravili. Brez tega činitelja rasti slednje bitje zastane, ne rase v teži in velikosti, časih pa se celo zmanjša. Pri človeku se pokaže bledica, izguba teka in velika nagnjenost k nalezljivim boleznim.

Vitamin „A“ dobimo v zelenjavi (špinata, detelja, zelje) in v nekaterih vrstah hrane živalskega izvora. Ribje olje, jajčni rumenjak in jetra so najvažnejša nahajališča tega nad vse važnega vitamina.

količina v mleku zelo odvisna od kakovosti hrane. Kolikor manj se je mogla krava pasti, toliko manj vitamina bo v mleku.

Zanimivo pa je, da tega vitamina ni v nobenem rastlinskem olju in tudi ne v živalski masti, salu in loju.

Ker ne moremo količine vitamina A nikjer natanko določiti, nam kaže, da uživamo čim več onih snovi, ki ga imajo v sebi, torej dosti špinata, zelja, jajca in jetra.

BEZGAVKE

Bezgakve (mandlji) so med nebni-ma obokoma in so gobasta tvorba lešnikovih debelosti. Njih namen je, da zajamejo bakterije, ki pridejo z dihanjem v usta, in jih zadrže, da ne pridejo v telo. Zato tudi pri vnetjih vratu in difteriji zateko. Šele če bezgakve po ponovnem obolenju ne morejo več zmagovati bakterij, pridejo le-te v krvni obtok in povzročijo huda vnetja v sklepih ali pa zastrupljenje krvi. Zato je dobro, če bezgakve, kadar pogosto zatekajo, odstranimo. Zdravniki delajo zdaj tako, da izluščijo bezgakve iz staničja, ki jih obdaja, in jih potem odstranijo, med tem ko so prej odlučili površino bezgakv.

PALAIČINKE

Potrebščine: 30 dkg moke, dve jajci, 3 osminke litra mleka, 2 žlici sladkorja, pol zavitka dr. Oetkerjevega pecilnega praška.

Priprava: Pomešaj moko, rumenjaka, mleko, sol, sladkor, pecilni prašek in sneg iz preostalih dveh beljakov. Iz te zmesi speci 6—8 palačink, jih napolni z marmelado, sirovim nadvom ali podobnim in potresi s sladkorjem.

Ali je vaš slamnik še lanski?

Le vzemite ga iz predala! Joj, kako je zmečkan in prašen! Da bi ga nesli k modistki? Lepo bi že bilo, le drago je! Denarja je tako malo. Nu, ga boste pa sami popravili, saj ni tako težko.

Če je prašen, ga je treba najprej osnažiti z mehko, čisto ščetko. Potem odparajte podlogo. Veš slamnik ovlažite z alkoholom in zlikajte z ne prevročim železom najprej notranje kraje, potem pa ves slamnik od znotraj. Z mehko baršunasto krpo, ki ste jo namočili v olju, slamnik dobro odrgnite. Mazanje z oljem je sploh priporočljivo za temne slamnike in ne bo škodovalo, če ponovite to vsak teden. Tudi trakove, čipke in pajčolane ovlažite z alkoholom in zlikajte. Potem se bodo spet svetili in dobili staro obliko.

Tako bo star slamnik postal spet nov in vam ne bo treba kupovati drugega.



Kupujte domače izdelke jugoslovanske tvornice
Dr. A. Oetkerja



Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj, 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE

špecialitete se dobijo v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. OETKER, MARIBOR.

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo najboljše in v največji izbiri pri

JUGOSPORT
LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 34

Kupon

Sporočam Vam naslov novega naročnika. Obenem Vam je zanj nakazana polletna naročnina 40 Din po poštni položnici na Vaš čekovni račun št. 15.393. Prosim Vas, da mu začnete list takoj pošiljati. Obenem Vas prosim, da mu takoj, ko prejmete nakazano naročnino, priznate njegovo zloženko, meni pa da razen že poslane priznate še eno, kakor ste to obljubili.

Moj naslov:

Novi naročnik:

Ime in priimek	Ime in priimek
Poklic	Poklic
Kraj	Kraj
Zadnja pošta	Zadnja pošta

Pošljite ta kupon v odprti kuverti na našo upravo v Ljubljano, Breg 10 in prilepite na kuverto znamko za 25 par ter napišite „Tiskovina“. To velja samo tedaj, če nič drugega ne napišete kakor oba naslova, drugače je treba kot pismo frankirati z 150 Din.

JULIJ

OKVIRJI, SLIKE, OGLEDALA, STEKLO, PORCELAN

KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 4
Telefon št. 33-80

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Ogljite si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.